

I sagen:

F.L. Kenett,
Studio 5 Dukes Lane,
London W.8.

mod

Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag-Aktieselskab,
Klareboderne 3,
1001 København K.

blev af nævnet angående vederlag for benyttelse af litterære og kunstneriske værker samt fotografier den 17. december 1975 afsagt sålydende

k e n d e l s e .

Mellem klageren, fotograf F.L. Kenett, og de indklagede, Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag -Aktieselskab, er der opstået tvist om størrelsen af det vederlag, som tilkommer klageren for de indklagedes benyttelse af en række fotografier, hvortil klageren har fotografiretten, i undervisningshæftet "DA ÆGYPTEN VAR EN VERDENSMAGT", som blev udgivet af de indklagede i 1974.

Da denne tvist ikke har kunnet løses ved forhandling mellem parterne, har klageren ved klageskrift af 30. oktober 1974 indbragt tvisten for det i henhold til § 16 i lov nr. 157 af 31. maj 1961 om retten til fotografiske billeder nedsatte nævn angående vederlag for benyttelse af litterære og kunstneriske værker samt fotografier.

I sagens behandling har deltaget nævnets formand, højesteretsdommer Henrik Tamm, landsretssagfører H. Fischer-Hansen og kontorchef i ministeriet for kulturelle anliggender W. Weincke.

Klageren har nedlagt påstand om betaling af 160 £ for den skete benyttelse med tillæg af 1£ i portoudgifter m.v., ialt 161 £.

De indklagede påstår frifindelse mod betaling af 1.301,00 kr.

Sagen har været behandlet skriftligt.

Sagens nærmere omstændigheder er følgende:

I 1974 udgav Gyldendal publikationen "Da Ægypten var en verdensmagt". Publikationen, der var redigeret af professor, dr.phil. Rudi Thomsen, udkom i 1ste oplag i 3000 eksemplarer og havde som formål at afhjælpe mangelen på en kildesamling, som kunne danne grundlag for en dyberegående beskæftigelse med den ægyptiske oldtidskultur i gymnasiets og andre højere undervisningstrins historieundervisning.

Bogen er illustreret med et fotografisk billedstof, som tæller 66 figurer i sort/hvidt og af forskellig størrelse. Blandt de fotografier, som er benyttet i bogen, findes 13 (figurerne nr. 36, 37, 40, 46, 48-55 og 57), hvortil klageren har rettighederne, og som tidligere har været offentliggjort i værket "Tutankhamen", skrevet af Christiane Desroches-Noblecourt og udgivet af de indklagede på dansk i 1963.

Af oplaget er der solgt ca. 1500 eksemplarer.

Klageren bestrider de indklagedes ret til uden hans samtykke at benytte de i "Tutankhamen" offentliggjorte fotografier i det nu udsendte værk. Klageren har herved henvist

til § 20 i ovennævnte lov, hvorefter loven kun gælder fotografiske billeder, der enten først er udgivet her i landet eller fremstillet af personer, som er danske statsborgere, eller som har hjemsted eller fast bopæl i Danmark.

Klageren har endvidere gjort gældende, at bogen "Tutankhamen" oprindeligt blev udarbejdet i undervisningsøjemed, og har under henvisning hertil påberåbt sig, at den skete benyttelse af de omhandlede fotografier er i strid med § 16 i lov nr. 158 af 31. maj 1961 om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker, hvorefter værker, der er udarbejdet til brug ved undervisning, ikke uden ophavsmandens samtykke må gengives i et samleværk med samme formål.

I tilslutning hertil har klageren gjort gældende, at det må tilkomme ham som indehaver af rettighederne at fastsætte vederlagets størrelse, og klageren har for benyttelsen krævet et beløb på 160 £ svarende til et beløb af 20 £ for hver af de 8 sider i undervisningshæftet, hvor de omhandlede fotografier er genoptrykt, hvilket er det af ham sædvanlig krævede minimumsvederlag for benyttelse af fotografier i sådanne tilfælde i 3 år.

De indklagede har gjort gældende, at da både Danmark og Storbritannien har tiltrådt den reviderede Bernerkonvention af 1948, vil den danske fotografilov kunne bringes i anvendelse i det foreliggende tilfælde, jfr. lovens § 20, stk. 2, og anordning nr. 365 af 23. september 1965 om anvendelsen af lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker og lov om retten til fotografiske billeder i forhold til andre lande m.v.

De har endvidere gjort gældende, at gengivelsen af fotografierne er sket med hjemmel i § 7, stk. 2, i fotografi-loven, og at klagerens henvisning til ophavsretslovens § 16

derfor er uden betydning i det foreliggende tilfælde.

Endelig har de gjort gældende, at der efter de i praksis anvendte, for pressefotografer gældende satser for genbenyttelse af beskyttede fotografiske værker svares et vederlag på 70,50 kr. pr. helsides fotografi, 48 kr. pr. halvsides fotografi og 50 kr. pr. fotografisk gengivelse af tegninger. På grundlag af disse satser har man oprindeligt tilbudt klageren et samlet beløb af ialt 650,50 kr., men for at få sagen bragt til en afslutning har man forhøjet dette tilbud til det dobbelte, 1.301,00 kr., svarende til det vederlag, der efter de sædvanlig anvendte satser skulle være betalt for en førstegangsbenyttelse.

Nævnet er enigt med de indklagede i, at den danske fotografilov gennem Danmarks og Storbritanniens tilslutning til den reviderede Bernerkonvention omfatter den foreliggende sag. Den skete benyttelse af de omhandlede billeder er omfattet af § 7, stk. 2, i fotografiloven, og da der er tale om fotografisk gengivelse af tidligere offentliggjorte fotografiske værker, må sagen afgøres på grundlag af denne bestemmelse, medens ophavsretslovens bestemmelser ikke kan finde anvendelse.

Efter anmodning fra nævnet har lektor ved Akademiet for de skønne Kunster, fotograf Keld Helmer-Petersen, København, afgivet følgende erklæring:

"Efter at have haft lejlighed til at sætte mig ind i sagen mellem fotografen F.L. Kenett, London, og Forlaget Gyldendal, København, skal jeg på grundlag af det mig forelagte materiale udtale som min opfattelse, at det af F.L. Kenett forlangte vederlag ikke kan anses for urimeligt, uanset at det formodentlig er fastlagt i overensstemmelse med for tiden gældende engelske honorartakster.

Med hensyn til den af Gyldendal med støtte i Nordisk Pressfoto A/S' prislister tilbudte pris er at sige, at

prislisten er en vejledende minimumsprisliste udarbejdet med specielt sigte på pressefotografers prisfastsættelser overfor dag- og ugeblade og ikke på nogen måde bindende for fotografen. Desuden er den af Gyldendal foretagne "forhøjelse" af pristilbudet reelt ingen forhøjelse, da det oprindelige tilbud efter min mening uberettiget lå 50 % under prislistens. Jeg støtter mig her til det af fotografer almindeligt anerkendte synspunkt, at en ny- eller genudgivelse i hvert enkelt tilfælde skal genforhandles, såfremt der ikke udtrykkeligt foreligger anden aftale.

Endelig skal anføres, at jeg kender eksempler på udenlandske fotografers prisforlangender, som ligger endog væsentligt over klagerens.

Jeg mener med ovenstående at have givet udtryk for en almindelig anerkendt opfattelse blandt illustrationsfotografer."

Nævnet kan tiltræde de fremførte synspunkter, herunder at de i praksis anvendte, for pressefotografer fastsatte vejledende satser ikke kan være afgørende i det heromhandlede tilfælde.

Under henvisning hertil og til de foreliggende omstændigheder i øvrigt finder nævnet det ikke urimeligt, at de indklagede for den skete genbenyttelse af billederne betaler klageren det beløb, denne har krævet.

T h i b e s t e m m e s :

De indklagede, Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag-Aktieselskab, bør for genbenyttelse af 13 tidligere offentliggjorte fotografier i undervisningshæftet "Da Ægypten var en stormagt" til klageren F.L. Kenett betale 161 £.

H. Fischer-Hansen

Tamm
Tamm

W. Weincke